

SARS Coronavirus-2, påvisande av RNA (PCR)

Coronavirus, SARS-CoV-2, covid,

Klinisk mikrobiologi

Kvalitetssäkrad

Provtagningsmaterial

Provkärl

Abbott
Multicollect
NPH och
bakre svalgvägg

Abbott säljer två typer av multicollect-set. Välj rätt!

Speciellt sugset
NPH-sekret

Provtagningsetikett

MULTI

SUGSET

Art.nr. (Inköpsportalen)

5031201

5526350

Indikation

Misstanke om infektion med SARS Coronavirus-2, covid-19

Remiss

RNA-påvisning (PCR): Beställs elektroniskt. Vid provtagning med Multicollectpinne (övre luftvägar) beställs provet i Cambio Cosmic som "Sekret (NPH + bakre svalgvägg)" oavsett vilken provtagningskombination man använt. Kan även beställas på pappersremiss. Skriv ut remiss odling/direktpåvisning från sidan [Remisser](#).

Remissuppgifter

Inskrivningsdatum **måste** anges. Kort anamnes.

Provtagning - olika provtagningsalternativ

[Instruktionsfilm för provtagning](#)

- **Pinnprov från nasofarynx + bakre svalgvägg eller saliv**

Använd Multicollect provtagningsset innehållande rör med transportmedium och provtagningspinne för nasofarynx. Låt provtagningspinnen vidröra nasofarynxslimhinnan i 15-20 sek.

Nasofarynxprovtagningen kompletteras sedan med ett av två alternativ:

- 1) Prov från bakre svalgvägg. Använd samma pinne som för provtagningen från nasofarynx. För rätt teknik, var god följ länk ovan till instruktionsfilm.
- 2) Salivprov. Matintag, dryck och tandborstning ska undvikas en timme före provtagningen. Låt patienten samla 0,5-1 ml saliv i en ren plastmugg. Doppa pinnen som använts vid initial nasofarynxprovtagning i saliv.

Efter den kombinerade provtagningen förs pinnen ner i transportmediet och bryts av mot rörets kant innan locket skruvas på ordentligt.

Kombinerad provtagning ökar mängden virus i provet och ökar känsligheten vid PCR-analys.

- **Pinnprov på barn i de fall Multicollectpinnen bedöms vara för stor för ett korrekt taget prov från nasofarynx. Kombination av prov från näsöppning, bakre svalgvägg och pinne doppad i saliv:**

Låt patienten samla 0,5-1 ml saliv i en ren plastmugg. Ta prov med Multicollectpinnen en bit in i näsöppningen följt av prov från bakre svalgvägg med samma pinne. Doppa därefter pinnen i saliv. Obs! Håll inte ner saliv i röret!

Efter den kombinerade provtagningen förs pinnen ner i transportmediet och bryts av mot rörets kant innan locket skruvas på ordentligt. Matintag, dryck och tandborstning ska undvikas en timme före provtagningen.

- **Nasofarynxspirat**

Tag prov med speciellt sugset. En tunn kateter förs längs näsbotten tills den nått bakre svalgväggen. Sekret och epitelceller aspireras och det är viktigt att man får ut synligt slem. Katetern förs ned i behållaren och genomspolas med en mindre mängd steril fysiologisk koksaltlösning så att sekretet sköljs ned i provröret. Lämplig total provvolym är ca 2-3 mL, vid mindre mängd kan den vara otillräcklig för analysen och prov utspätt med för mycket koksaltlösning kan minska känsligheten.

- **Bronksekret/trakealsekret:**

Prov tas med sugkateter: För ner kateterspetsen i ett sterilt rör. Spola igenom katetern med en liten mängd steril fysiologisk koksaltlösning så att sekret kommer ut i provtagningsröret. Lämplig total provvolym är ca 2-3 mL. Vid mindre mängd kan den vara otillräcklig för analysen och prov utspätt med för mycket koksaltlösning kan minska känsligheten.

- **Bronkialsköljvätska**

Provtagning sker i samband med BAL Skicka ca 4 mL BAL-vätska i sterilt provrör.

- **Sputum**

Se separat provtagningsanvisning för sputum (PRO-08267).

- **Feces**

Prov tas i fecesburk inkl sked och transporthylsa Provtagningsetikett F-BURK Art.nr. (Inköpsportalen) 503201. För analys krävs 2 tsk feces i rent rör utan tillsats. Beställs som "CoV övrigt".

Personalprovtagning

Se särskild rutin i Vida: **Provtagning för covid-19 av vård- och omsorgspersonal inklusive principer för återgång till arbete** (RUT-20219).

Provhantering, förvaring och transport

Prov för påvisning av RNA (PCR)

Provet förvaras och transporteras i kyla. Skicka provet så snart som möjligt och undvik provtagning efter sista transporten innan helg. Prov som lämnas direkt till laboratoriet på CSK ska ställas i uppmärkta provställ som finns på inlämningsdisken. Om snabb-PCR ska utföras är det viktigt att personal i provinlämningen uppmärksammas för snart omhändertagande av provet.

Förväntad svarstid

Påvisning av RNA (PCR)

Proverna ska vara på laboratoriet senast 30 minuter innan starttiderna.

- Vardagar utförs 3 analysomgångar. Starttiderna är 08.00, 14.00 och 16.00 (går över natt).
- På helger är starttiderna 10.00 och 14.00 (går över natt).
- Svar lämnas så snart analyserna är utförda. Angivna tider är cirkatider då analystiderna varierar beroende på hur många prover som är med i den aktuella körningen.
Vardagar: 08.30, 13.30 och 19.00.
Helger: kl 09.00 och 17.00.

Påvisning av RNA (Snabb-PCR)

Obs! Begränsad tillgång! Endast för slutenvården. Läs viktig information beträffande kriterier som ska vara uppfyllda innan beställning av Snabb-PCR under rubrik "Övrigt" nedan.

- Analysen utförs dygnet runt. Svarstid ca 2-3 timmar efter det att prov ankommer till laboratoriet CSK. Vid stort inflöde av prover kan svarstiden påverkas.
- När snabb-PCR ska utföras på prov som lämnas i provinlämningen är det viktigt att personal uppmärksammas för snart omhändertagande. Ställ inte in provet i kylskåpet.

Medicinsk bakgrund

SARS-Coronavirus-2 orsakar sjukdomen covid-19. Majoriteten som insjuknar får lindriga symtom. De vanligaste symtomen är feber och hosta. Även andningspåverkan, snuva, halsont, huvudvärk, illamående, muskel- och ledvärk är vanliga symtom. En del blir allvarligt sjuka med exempelvis andningssvårigheter och lunginflammation som kan kräva sjukhusvård.

Vid provtagning från övre luftvägar (nasofarynx och bakre svalgvägg) med samma provtagningspinne (Multicollect) har erfarenheter från framför allt Sydkorea visat att känsligheten i testen förbättras.

SARS-CoV-2-RNA kan i vissa fall kvarstå påvisbart i luftvägssekret under lång tid efter insjuknande. Förnyad provtagning av PCR-bekräftat fall vid nytt infektionsinsjuknande inom sex månader med symtom som beskrivits för covid-19 rekommenderas i allmänhet inte.

Tolkningsstöd

Övrigt

Snabb-PCR: Kriterier för vilka som ska prioriteras för snabb-PCR är uppsatta i samråd med infektionskliniken. Analysen ska endast användas i situationer där ett snabbt svar kan ha betydande inverkan på patientens vård:

Stöd vid klinisk misstanke om covid-19 ("Rule-In"):

- Akut respiratorisk svikt, misstänkt covid-19 och (möjligt) behov av intensiv- eller intermediärvård. CT thorax kan i dessa fall vara ett värdefullt komplement.

Stöd för att utesluta covid-19 ("Rule-Out"):

- Akut sjukdom med låg misstanke om covid-19 (t ex intox, trauma) men behov av:
 - a. Intensivvård
 - b. Akut kirurgi
- Akut sjukdom med låg misstanke om covid-19 men behov av annan specialiserad vård (t ex rädda-hjärnan larm).

Övriga indikationer

- Gravida som inkommer till förlossningen i värkarbete med symtom och inte är provtagna.
- Medföljare med luftvägssymtom vid förlossning eller svåra besked under graviditet.

OBS! När klinisk misstanke föreligger räcker inte en negativ PCR från nasofarynx och/eller svalg för att utesluta covid-19! Vid osäkerhet avseende klinisk bild – diskutera med infektionsbakjour.

Övrig generell information:

- Om misstanke om covid-19 kvarstår efter negativt prov för RNA-påvisning (PCR) rekommenderas nytt prov 1-2 dagar senare och då helst prov från nedre luftvägarna (sputum/BAL) alternativt prov från feces.
- Ring inte och fråga efter provsvar. Svar lämnas till beställare så snart de är klara. Onödiga samtal försenar analys och provsvar.
- Observera att provtagningskär/pinnar kan variera pga. leveranssvårigheter. E-swab ska inte användas till SARS-CoV-2-prov.
- SARS-CoV-2-prov taget som pinnprov (Multicollect) kan inte analyseras för influensa A/B och RS-virus. Var god se separat provtagningsanvisning. För nasofarynxspirat samt prov taget från nedre luftvägar (BAL, sputum mm) räcker dock ett prov för samtidig beställning av SARS-CoV-2, influensa A/B och RS-virus.

Utarbetad av: Cecilia Jendle Bengtén

Medicinskt ansvarig: Torbjörn Kjerstadius